ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง หลักเกณฑ์ รูปแบบอาคารสถานที่สำหรับสถานตรวจสภาพรถเอกชน

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้อนุญาตให้สถานตรวจสภาพรถเอกชนดำเนินการตรวจสภาพรถและออกใบรับรองการตรวจสภาพรถ เพื่อให้สถานตรวจสภาพรถเอกชนมีการพัฒนาประสิทธิภาพ เพิ่มคุณภาพของการตรวจสภาพรถให้ดีขึ้นสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และสามารถให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสม มีความปลอดภัย รองรับการเพิ่มขึ้นของรถที่ต้องตรวจสภาพรถในอนาคต อีกทั้งสร้างภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดีต่อผู้มาใช้บริการ จึงเห็นควรกำหนดรูปแบบอาคารตรวจสภาพรถ สถานที่ ทำเลที่ตั้ง การติดตั้งเครื่องตรวจสภาพรถหรืออุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการตรวจสภาพรถ ตลอดจนทิศทางการจราจรในสถานตรวจสภาพรถ เพื่อเป็นมาตรฐาน รูปแบบที่ดีและเหมาะสม อาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงฉบับที่ 37 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 กรมการขนส่งทางบกจึงประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์ รูปแบบอาคารสถานที่สำหรับสถานตรวจสภาพรถเอกชน ไว้ ดังนี้

1. ทำเลที่ตั้ง

1.1 แนวเขตสถานตรวจสภาพรถ ด้านที่ใช้เป็นทางเข้า ทางออกของรถจะต้องติดทางหลวงหรือถนนสาธารณะ หรือทางที่มีสภาพเป็นสาธารณะ มีความกว้างของถนน ซึ่งมีผิวจราจร ดังนี้

1.1.1 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ความกว้างผิวการจราจรของถนน ต้องไม่น้อยกว่า 6 เมตร

1.1.2 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ยกเว้นรถพ่วงและรถกึ่งพ่วงความกว้างผิวการจราจรของถนน ตามข้อ 1.1.1

1.1.3 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถขนาดน้ำหนักรถเปล่าไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ทุกประเภท ความกว้างผิวการจราจรของถนนต้องไม่น้อยกว่า 5 เมตร

1.2 มีแนวเขต แสดงขอบเขตอาณาบริเวณอย่างชัดเจน

1.3 ทางเข้า ทางออก ต้องมีรัศมีความโค้งของขอบทางเลี้ยวเข้าและขอบทางเลี้ยวออกอย่างเหมาะสมกับขนาดของรถที่ให้บริการตรวจสภาพรถ ตามรูปแบบการจัดวางแบบที่ 1 และ 2

1.4 สถานตรวจสภาพรถที่มีทางเข้า ทางออกเพียงทางเดียวให้มีความกว้างของทางเข้า ทางออกไม่น้อยกว่า 6 เมตร หากมีทางเข้า ทางออกแยกจากกัน ให้มีความกว้างของทางแต่ละช่องไม่น้อยกว่า 4 เมตร

1.5 รูปแบบของทำเล อาณาบริเวณสถานตรวจสภาพรถตามตัวอย่างรูปแบบการจัดวางแบบที่ 1 หรือรูปแบบการจัดวางแบบที่ 2 อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือแบบที่กรมการขนส่งทางบกเห็นชอบ

สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจสภาพรถจักรยานยนต์เพียงอย่างเดียวไม่ต้องมีทำเลที่ตั้งตามข้อ 1.

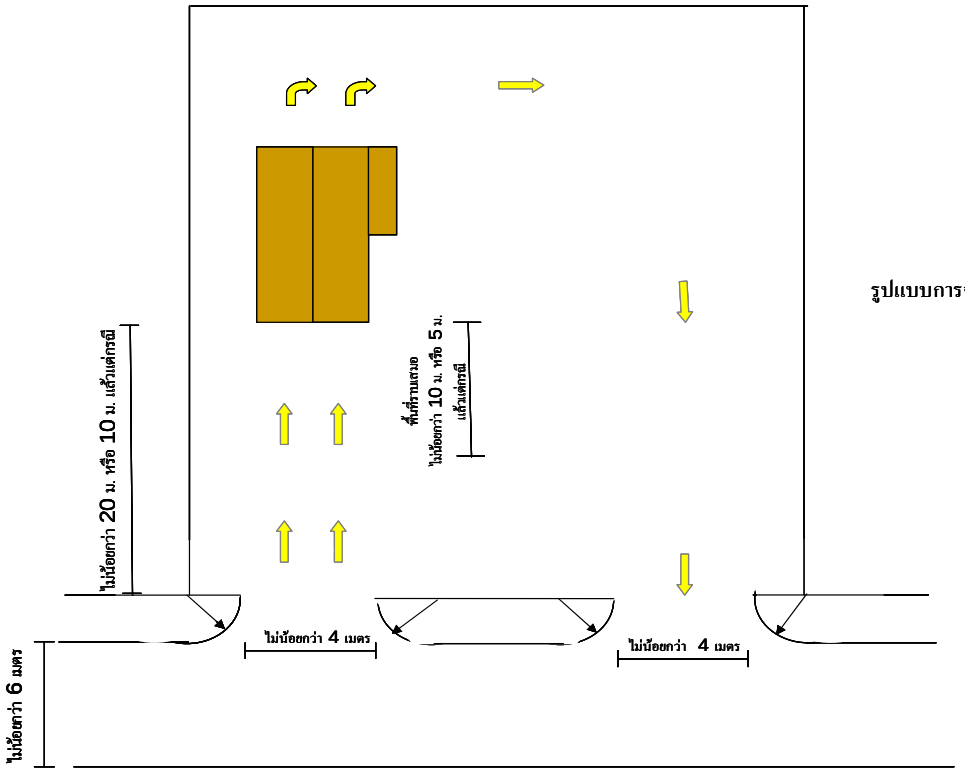

รูปแบบการจัดวางแบบที่ 1

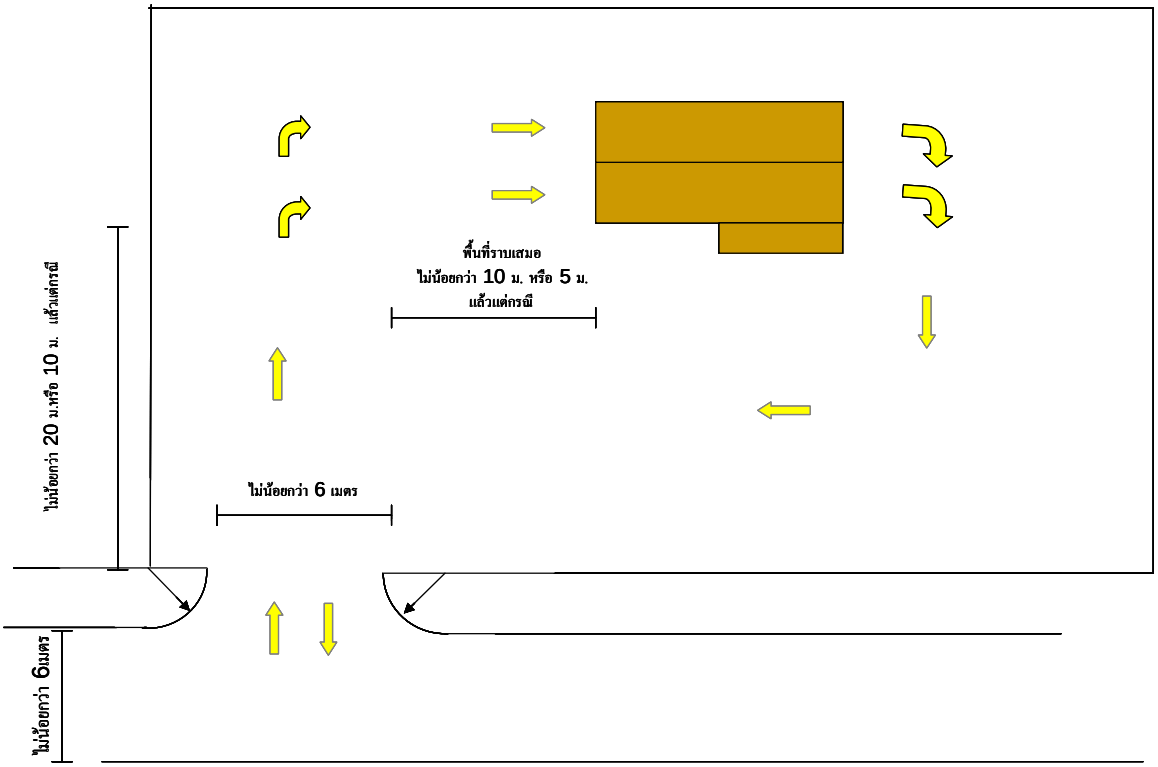

รูปแบบการจัดวางแบบที่ 2

2. ลักษณะอาคาร

2.1 เสาอาคารต้องเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กหรือโลหะ

2.2 พื้นอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กปรับได้ระดับราบสม่ำเสมอและสามารถรับน้ำหนักรถได้ หากมีวัสดุอื่นเททับด้านบนต้องเป็นวัสดุที่เหมาะสม

2.3 หลังคาต้องเป็นกระเบื้องหรือโลหะหรือวัสดุอื่นที่มีความมั่นคง แข็งแรง เป็นวัสดุทนไฟ สามารถกันแสงแดดและฝนได้เป็นอย่างดีไม่รั่วซึม โครงสร้างหลังคาต้องเป็นโลหะหรือคอนกรีตเสริมเหล็ก

2.4 มีห้องสำนักงานแยกสัดส่วนอย่างเหมาะสมภายในบริเวณสถานตรวจสภาพรถ

2.5 มีห้องสุขา

2.6 อาคารตรวจสภาพรถต้องถ่ายเทอากาศได้สะดวก

2.7 มีผนังด้านข้างถาวร เป็นวัสดุที่ทนไฟ

2.8 ส่วนประกอบของอาคารต้องไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งยื่นล้ำกีดขวางเป็นอุปสรรคต่อการนำรถเข้าตรวจ

3. ขนาดอาคาร

3.1 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาด ทุกประเภท ต้องมีขนาดความกว้างของอาคารไม่น้อยกว่า 15 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 20 เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร

3.2 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาด ทุกประเภท ยกเว้นรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง ขนาดความกว้าง ความยาว และความสูงภายในของอาคาร ตามข้อ 3.1

3.3 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถขนาดน้ำหนักรถเปล่าไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ทุกประเภท ต้องมีขนาดความกว้างของอาคารไม่น้อยกว่า 10 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 15 เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า 5 เมตร

3.4 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถจักรยานยนต์เพียงอย่างเดียว ต้องมีขนาดความกว้างของอาคารไม่น้อยกว่า 6 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า 3.5 เมตร

4. พื้นที่จอดรถและทางจราจร

4.1 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ต้องมีพื้นที่สำหรับนำรถเข้าตรวจทางด้านหน้าอาคารเป็นพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กหรือราดยางไม่น้อยกว่า 20 เมตร และเป็นพื้นราบได้ระดับเสมอพื้นที่ตรวจไม่น้อยกว่า 10 เมตร เพื่อให้รถเรียงลำดับต่อเข้าตรวจสภาพได้

4.2 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ยกเว้นรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง ต้องมีพื้นที่ตาม ข้อ 4.1

4.3 สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถขนาดน้ำหนักรถเปล่าไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ทุกประเภท ต้องมีพื้นที่สำหรับนำรถเข้าตรวจทางด้านหน้าอาคารเป็นพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กหรือราดยางไม่น้อยกว่า 10 เมตร และเป็นพื้นราบได้ระดับเสมอพื้นที่ตรวจไม่น้อยกว่า 5 เมตร เพื่อให้รถเรียงลำดับต่อเข้าตรวจสภาพได้

ขนาดความกว้างและจำนวนช่องของพื้นที่ ตามข้อ 4.1 ข้อ 4.2 และข้อ 4.3 ต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของช่องตรวจ และสภาพพื้นผิวต้องมีความมั่นคงแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของรถที่เข้าตรวจได้

4.4 มีพื้นที่จอดรถนอกเหนือจาก ข้อ 4.1 ข้อ 4.2 หรือข้อ4.3 แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องอยู่ภายนอกอาคารตรวจสภาพ แต่อยู่ในบริเวณแนวเขตสถานตรวจสภาพรถ โดยพื้นที่ดังกล่าวต้องไม่กีดขวางการจราจรและจอดรถได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

4.4.1พื้นที่จอดรถสำหรับสถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ต้องมีพื้นที่จอดรถขนาด 3.5 x 12 เมตร ไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่ และขนาด 4 x 20 เมตร ไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่

4.4.2 พื้นที่จอดรถสำหรับสถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ยกเว้นรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง ต้องมีพื้นที่จอดรถขนาด 3.5 x 12 เมตร ไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่

4.4.3 พื้นที่จอดรถสำหรับสถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถน้ำหนักรถเปล่าไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ทุกประเภท ต้องมีพื้นที่จอดรถขนาด 3 x 10 เมตร ไม่น้อยกว่า 2 พื้นที่

4.4.4 พื้นที่จอดรถสำหรับสถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถจักรยานยนต์ให้จอดภายในพื้นที่ตรวจสภาพรถได้

5. ช่องตรวจสภาพรถ

5.1 ลักษณะ

5.1.1 เป็นช่องเดินรถทางเดียว

5.1.2 มีบ่อตรวจสภาพรถอยู่กึ่งกลางความกว้างของช่องตรวจสภาพ อยู่ห่างจากด้านท้ายสุดของช่องตรวจไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร มีสันทำด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรงตลอดแนวขอบบ่อ เพื่อป้องกันล้อรถตกและต้องมีหลอดไฟหรืออุปกรณ์ให้แสงสว่างชนิดที่ไม่ก่อให้เกิดประกายไฟหรือเปลวเพลิง มีความสว่างเพียงพอต่อการตรวจสภาพใต้ท้องรถ

5.1.3 มีกระจกเงา หรือวัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติสะท้อนภาพ ติดตั้งให้คนขับเห็นการนำรถเข้าบ่อตรวจสภาพรถอย่างชัดเจน

5.1.4 มีแนวเส้นที่พื้นเพื่อนำทางรถเข้าสู่เครื่องตรวจสภาพตลอดความยาวของช่องตรวจสภาพรถอย่างเหมาะสม

5.1.5 ตำแหน่งที่จะทำการวัดเสียงจะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางอันเป็นอุปสรรคต่อการวัดเสียงตามเกณฑ์ทางราชการกำหนด

สถานตรวจสภาพรถที่ตรวจรถจักรยานยนต์เพียงอย่างเดียว ไม่ต้องจัดช่องตรวจสภาพรถให้มีลักษณะตามข้อ 5.1.1 ข้อ 5.1.2 และข้อ 5.1.3

5.2 ขนาดรายละเอียดของช่องตรวจสภาพรถ

5.2.1 ช่องตรวจสภาพรถสำหรับตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท เป็น ดังนี้

ก. ขนาดความกว้างของช่องตรวจไม่น้อยกว่า 5 เมตร

ข. ขนาดของบ่อตรวจสภาพ ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร ความยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร และความลึกไม่น้อยกว่า 130 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน150 เซนติเมตร จำนวน 1 บ่อ ต่อ 1 ช่องตรวจ

5.2.2 ช่องตรวจสภาพรถสำหรับตรวจรถทุกขนาดน้ำหนัก ทุกประเภท ยกเว้นรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง ให้ถือเกณฑ์ตามข้อ 5.2.1

5.2.3 ช่องตรวจสภาพรถสำหรับตรวจรถขนาดน้ำหนักรถเปล่าไม่เกิน 2,000 กิโลกรัม ทุกประเภท เป็นดังนี้

ก. ขนาดความกว้างของช่องตรวจไม่น้อยกว่า 5 เมตร

ข. ขนาดของบ่อตรวจสภาพ ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 80 เซนติเมตร ความยาวไม่น้อยกว่า 5 เมตร และความลึกไม่น้อยกว่า 140 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน150 เซนติเมตร จำนวน 1 บ่อ ต่อ 1 ช่องตรวจ

5.2.4 ช่องตรวจสภาพรถสำหรับตรวจรถจักรยานยนต์เพียงอย่างเดียว ให้มีขนาดความกว้างของช่องตรวจไม่น้อยกว่า 3 เมตร และยาวไม่น้อยกว่า 5 เมตร

5.3 การติดตั้งเครื่องตรวจสภาพรถและอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการตรวจสภาพรถ ตามข้อ 5.2.1 ข้อ 5.2.2 และข้อ 5.2.3. เป็นไปตามตัวอย่างรูปแบบช่องตรวจแบบที่ 1 หรือตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องตรวจสภาพรถ

5.4 การติดตั้งเครื่องตรวจสภาพรถและอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการตรวจสภาพรถ ตามข้อ 5.2.4 เป็นไปตามตัวอย่างรูปแบบช่องตรวจแบบที่ 2 หรือตามความจำเป็นและเหมาะสม

รูปแบบช่องตรวจแบบที่ 1

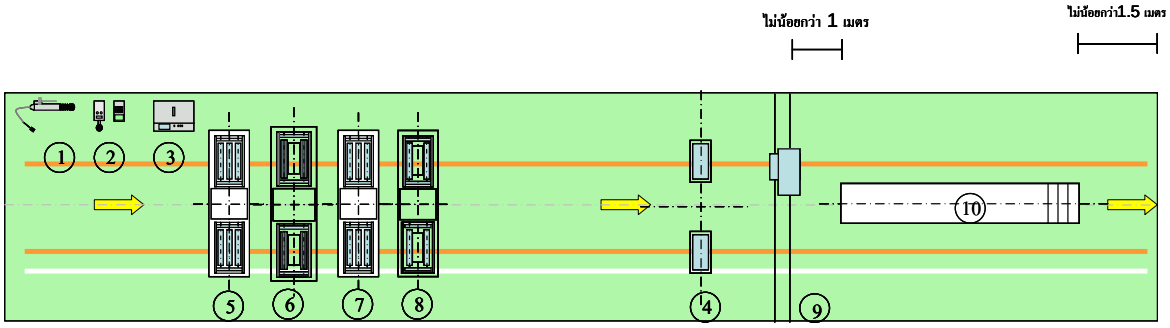

1 เครื่องวัดควันดำ
2 เครื่องวัดเสียงและวัดรอบเครื่องยนต์
3 เครื่องวัดวิเคราะห์ก๊าซ
4 เครื่องทดสอบการลื่นไถลของล้อ
5 เครื่องลูกกลิ้งอิสระ (ถ้ามี)
6 เครื่องทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อ
7 เครื่องลูกกลิ้งอิสระ (ถ้ามี)
8 เครื่องทดสอบความเร็วรถ (ถ้ามี)
9 เครื่องทดสอบโคมไฟหน้า
10 บ่อตรวจสภาพใต้ท้องรถ

<u>หมายเหตุ</u> เครื่องตรวจสภาพรถลำดับ 1,2 และ 3 สามารถเคลื่อนย้ายและสลับตำแหน่งได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

รูปแบบช่องตรวจแบบที่ 2

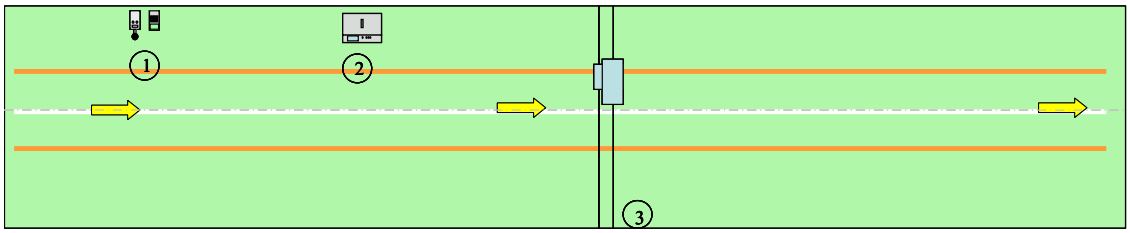

1 เครื่องวัดเสียงและวัดรอบเครื่องยนต์
2 เครื่องวัดวิเคราะห์ก๊าซ
3 เครื่องทดสอบโคมไฟหน้า

<u>หมายเหตุ</u> เครื่องตรวจสภาพรถลำดับที่ 1,2 และ 3 สามารถเคลื่อนย้ายและสลับตำแหน่งกันได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

6. การยื่นขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ การยื่นขอเพิ่มขีดความสามารถในการตรวจสภาพรถ และการยื่นขอเปลี่ยนแปลงสถานที่จัดตั้งสถานตรวจสภาพรถให้ผู้ยื่นขอปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม 2547

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก